

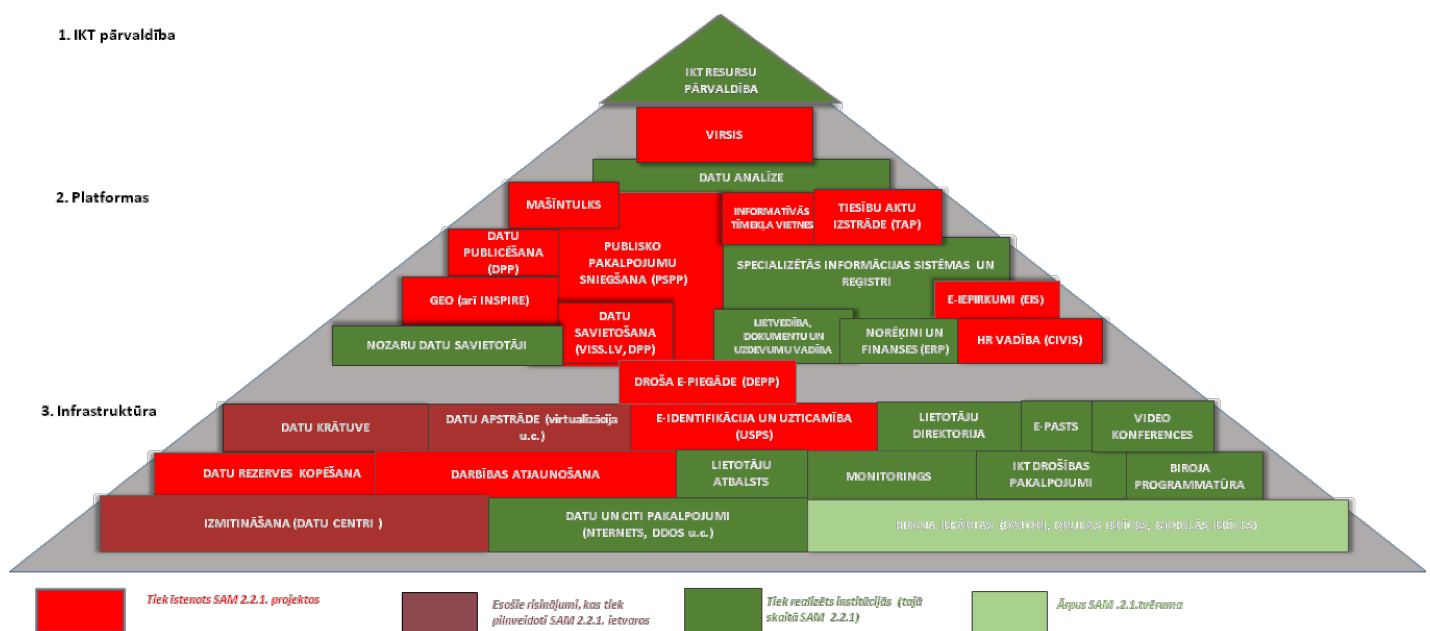
Valsts IKT arhitektūra

Publicēts: 08.02.2020.

Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – Ministrija) nolikuma (Ministru kabineta 2011.gada 29.marta noteikumi Nr.233 (prot. Nr.20 30.§)) 1.7. punktu, Ministrija ir vadošā iestāde informācijas sabiedrības, elektroniskā pārvaldes un valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības politikas veidošanā un uzraudzībā.

Valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju organizatoriskā struktūra un tehnoloģiskā arhitektūra vēsturiski ir izveidojusies sadrumstalota. Savstarpējas koordinācijas un vienotu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības (turpmāk – IKT pārvaldība) principu trūkums valstī līdz šim bija galvenā problēma, kas liedza optimāli pārvaldīt valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju resursus, kā arī sekmīgi izpildīt Eiropas Savienības un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos un tiesību aktos izvirzītos mērķus un uzdevumus informācijas sabiedrības un e-pārvaldes attīstībai. Tāpēc pašreiz Ministrija veido IKT politiku un pārvaldības principus tā, lai spētu izmantot visu valsts pārvaldes iestādēs uzkrāto kompetenci un pieredzi vienotai minētās jomas pārvaldībai – sākot no vienotu valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju stratēģiskās attīstības principu un scenārija izstrādes līdz operatīvai tehnoloģiju attīstības un uzturēšanas koordinācijai.

Lai veidotu pārdomātu un savstarpēji koordinētu IKT attīstību, Ministrija uzsāka darbu pie detalizētas esošās situācijas analīzes un attīstības scenārijiem, to ietverot 2013.gadā koncepcijā “Valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības organizatoriskais modelis” ([Ministru kabineta 2013.gada 19.februārī rīkojums Nr.57](#), turpmāk – Koncepcija), iezīmējot valsts IKT arhitektūras attīstības un pārvaldības principus. 2015.gada 10.martā Ministru kabinetā tika skatīts Informatīvais ziņojums par publiskās pārvaldes informācijas sistēmu konceptuālo arhitektūru: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40338790>

Svarīgi! VARAM sagatavotais Informatīvais ziņojums “Par valsts vienotās IKT arhitektūras ieviešanu” un informatīvā ziņojuma pielikums “Latvijas valsts pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sadarbības satvars”, kas publicēts

IKT infrastruktūras koplietošanas pakalpojumi

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs"

(Kontaktpersona: Kaspars Svīrskis, tel.: 67108704; 26403736, e-pasts: kaspars.svirskis@lvrtc.lv)

- datu glabātavas pakalpojums;
- virtuālo serveru jaudu pakalpojums;
- centra pakalpojumu izmantošanas un integrēšanas atbalsta pakalpojums;
- īslaicīgas darba vietas nodrošināšanas pakalpojums;
- datu pārraides kanāla pakalpojums;
- publiskā interneta pakalpojums;
- fiziskā datu centra izmantošanas;
- optisko šķiedru nomas pakalpojums;
- lietotāja interneta resursa kompromitēšanas aizsardzības pakalpojums;
- infrastruktūras nomas un uzturēšanas pakalpojumi (centra lietotājiem)

Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs

(Kontaktpersona: Intars Ločmelis, tel.: 67208244, e-pasts: intars.locmelis@ic.iem.gov.lv)

- Datu apstrādes un datu uzkrāšanas pakalpojumi augstas pieejamības datu centros

Latvijas Nacionālā bibliotēka

(Kontaktpersona: Jānis Freimanis, tel.: 26549757, e-pasts: janis.freimanis@lnb.lv)

- Datu apstrādes, datu uzkrāšanas, ilgtermiņa datu glabāšanas, rezerves kopēšanas pakalpojumi un iekārtu izvietošana datu centrā.
- Virtualizēto darba vietu un koplietošanas sistēmu pakalpojumi.

Valsts akciju sabiedrība "Tiesu namu aģentūra"

(Kontaktpersona: Sandis Vulis, tel.: 67804744, e-pasts: sandis.vulis@tna.lv)

- Datorizēto darba vietu atbalsta pakalpojumi (ar piegādātāja vai klienta datortehniku)

IKT arhitektūras projekti

Koncepcijā ietvertie principi tiek īstenoti 2014-2020 ERAF fondu Specifiskā atbalsta mērķa 2.2.1.: Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" (turpmāk – SAM) projektos.

Ar SAM ietvaros realizētajām aktivitātēm tiks:

- Vairota valsts pārvaldes datu un procesu saskarņu pieejamība gan no tehniskā, gan tiesiskā, gan publiskā aspekta;
- Veikta darbības procesu un pakalpojumu piegādes procesu analīze, transformācija, optimizācija un elektronizācija, izvēloties izmaksu efektīvus risinājumus;
- Pielāgoti pakalpojumi sadarbībai Eiropas vienotajā tirgū, paaugstinot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju iespēju izmantošanu.

Šīs darbības uzlabos un pilnveidos publiskās pārvaldes datu apmaiņas, publicēšanas un uzturēšanas infrastruktūru, datu pieejamību un to izmantošanas iespējas. Tāpat tiks pilnveidoti publiskās pārvaldes procesi, ietverot arī pasākumus administratīvā sloga samazināšanai un efektīvākam valsts pārvaldes organizatoriskajam procesam. Tiks atvērti pārvaldes rīcībā esošie dati izmantošanai komercdarbībai, kas cita starpā veicinās jaunu inovatīvu biznesa ideju un produktu radīšanu. Savukārt, lai nodrošinātu Latvijas iekļaušanos Eiropas vienotajā tirgū un nodrošinātu pārrobežu sadarbību, tiks nodrošināta nacionālo e-risinājumu sadarbība ar ES risinājumiem, kas ietvers arī tehnoloģiskās mašintulkošanas bāzes izveidi.

Kopumā 2014.–2020.gada plānošanas periodā tiks palielināta publiskās pārvaldes darbības efektivitāte, gan uzlabojot datu pieejamību, gan elektronisko pakalpojumu saturu un veidojot pieejamus un iedzīvotājiem lietošanai draudzīgus elektroniskos pakalpojumus. Tāpat uzlabosies darījumu drošība uzņēmējdarbības elektroniskajā vidē, publiskā informācija tiks padarīta viegli pieejama, administratīvais slogs samazināts un iedzīvotāju e-prasmes uzlabotas. Ieguldījumi publiskajos elektroniskajos pakalpojumos vienlaikus attīstīs kā veselības, izglītības, tieslietu, tā arī kultūras u.c. jomas.

Informatīvais ziņojums ""Par darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" projektu īstenošanas gaitu" <http://polsis.mk.gov.lv/documents/5156> (turpmāk – Ziņojums) sniedz ieskatu par projektu īstenošanas gaitu un jau realizētajām aktivitātēm procesu pilnveidē, kā arī tehnisko risinājumu izstrādē. Jau pašreiz SAM 2.2.1 projektu ietvaros ir izstrādātas/pilnveidotas 4 platformas:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma" ietvaros izveidotas divas platformas - Datu publicēšanas platforma www.data.gov.lv (Atvērto datu portāls) un Drošas elektroniskās piegādes platforma, izpildot Oficiālās elektroniskās adreses likuma prasības;
- Latvijas Valsts radio un televīzijas centra projekta "E-identitātes un E-paraksta risinājuma attīstība" ietvaros pilnveidota Nacionālās elektroniskās identifikācijas un elektroniskā paraksta modernizētā platforma (platforma, kas atbalsta eID karšu autentifikāciju un e-parakstītu dokumentu apstrādi (atvērt, pārbaudīt vai parakstīt);
- Kultūras informācijas sistēmu centra projekta "Mašintulkošana" ietvaros pilnveidota mašintulkošanas platforma www.hugo.lv.

Detalizēta informācija par Valsts reģionālās attīstības aģentūras izstrādātajiem un piedāvātajiem koplietošanas risinājumiem, nepieciešamā dokumentācija un kontaktinformācija tehniskajam atbalstam ir pieejama Valsts informācijas sistēmu savietotāja vietnē <https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/koplietosanas-pakalpojumi>.

Detalizētāka informācija par projektiem [aplūkojama šeit!](#)

IKT projektu realizētājiem ir pieejama IKT arhitektūras bibliotēka <https://confluence.vraa.gov.lv/> (turpmāk- Bibliotēka), kurā tiek ievietota ar projektu gaitu saistīta aktuālā informācija un dokumentācija. Bibliotēka ir pieejama tikai projektu realizētājiem informācijas apmaiņai un labās prakses pārņemšanai.

Par piekļuves tiesībām lūdzam interesēties iktarhitektura@varam.gov.lv.

IKT arhitektūras vadlīnijas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Dokumenti izstrādāti Eiropas Reģionālā attīstības fonda projekta Nr. Nr.2.2.1.1/16/I/001 "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma" ietvaros.

1. Attīstības projektu kopējās prasības IT risinājumu sadarbības nodrošināšanai

Projektu īstenotājiem jāizvērtē kopējās prasību saturisko atbilstību projekta tvērumam, un ir ieteicams projektam atbilstošās prasības iekļaut iepirkumu tehniskajās specifikācijās un/vai citos iepirkuma dokumentos (piemēram, risinājumu piegādes līgumos). Lietošana: gan kopējo prasību ievērošanas pašvērtējumam, gan kvalitātes pārbaudes pasākumos, atbilstoši valsts IKT pārvaldības organizācijai deleģēto funkciju tvērumam

[Kopējo prasību vadlīnijas](#); [Kopējo prasību novērtējuma sagatave](#)

2. IT risinājumu sadarbības specifikācija

IT risinājumu sadarbības specifikācijas vadlīnijas nodrošina lietotāju un sistēmas (prasību) specifikāciju atbilstību konceptuālās un mērķarhitektūras prasībām, EIF („*European Interoperability Framework*” Eiropas [sadarbības satvars](#)) rekomendācijām un IKT standartiem. Konkrētam projektam lieto tikai tam attiecināmās prasības, tai skaitā, ja piemērojams, iekļaujot iepirkumu tehniskajās specifikācijās. Lietošana: gan specifikāciju pašvērtējumam, gan kvalitātes pārbaudes pasākumos, atbilstoši valsts IKT pārvaldības organizācijai deleģēto funkciju tvērumam.

[IT risinājumu sadarbības specifikācijas vadlīnijas](#); [IT risinājumu sadarbības specifikāciju pārbaudes sagatave](#)

3. IT risinājumu sadarbības projektējums

IT risinājumu sadarbības projektējuma vadlīnijas nodrošina projektējumu atbilstību konceptuālās un mērķarhitektūras prasībām, EIF rekomendācijām un IKT standartiem. Konkrētam projektam lieto tikai tam attiecināmās prasības, tai skaitā, ja piemērojams, iekļaujot iepirkumu tehniskajās specifikācijās. Lietošana: gan projektējuma pašvērtējumam, gan kvalitātes pārbaudes pasākumos, atbilstoši valsts IKT pārvaldības organizācijai deleģēto funkciju tvērumam

[IT risinājumu sadarbības projektējuma vadlīnijas](#); [IT risinājumu sadarbības projektējuma pārbaudes vadlīnijas](#)

4. IT risinājumu sadarbības izstrāde

IT risinājumu sadarbības izstrādes vadlīnijas nodrošina izstrādes un tās nodevumu (programmatūras un citu komponentu) piegādes atbilstību konceptuālās un mērķarhitektūras prasībām, EIF rekomendācijām un IKT standartiem. Konkrētam projektam

lieto tikai tam attiecināmās vadlīnijas, tai skaitā, ja piemērojams, iekļaujot iepirkumu tehniskajās specifikācijās. Lietošana: gan izstrādes un nodevumu (programmatūras un citu komponentu) piegādes pašvērtējumam, gan kvalitātes pārbaudes pasākumos, atbilstoši Valsts IKT pārvaldības organizācijai deleģēto funkciju tvērumam.

[IT risinājumu sadarbības izstrādes vadlīnijas](#); [IT risinājumu sadarbības izstrādes novērtējuma sagatave](#)

5. IT risinājumu ieviešana

IT risinājumu ieviešanas vadlīnijas nodrošina ieviešanas atbilstību konceptuālās un mērķarhitektūras prasībām, EIF rekomendācijām un IKT standartiem. Konkrētam projektam lieto tikai tam attiecināmās vadlīnijas, tai skaitā, ja piemērojams, iekļaujot iepirkumu tehniskajās specifikācijās. Lietošana: gan risinājumu ieviešanas pašvērtējumam, gan kvalitātes pārbaudes pasākumos, atbilstoši valsts IKT pārvaldības organizācijai deleģēto funkciju tvērumam.

[IT risinājumu ieviešanas vadlīnijas](#); [IT risinājumu ieviešanas pārbaudes novērtējuma sagatave](#)

6. IT pārvaldības procesu kontrolesaraksta izstrāde

Projekta IT pārvaldības procesu novērtējuma sagatave ļauj novērtēt atbilstību IKT organizācijas atbilstību pasaules vadošajiem IKT standartiem un labai praksei, t.i. ISO 12207:2008 "Programmatūras dzīves cikla procesi", ISO 15288:2015 "Sistēmas dzīves cikla procesi" un tos papildinot ar IKT attīstības projektam būtiskajiem IT pārvaldības ietvara COBIT 5 procesiem.

[Projekta IT pārvaldības procesu novērtējuma sagatave](#)

7. Projekta kvalitātes nodrošināšanas plāna sagataves izstrāde

Projekta kvalitātes nodrošināšanas plāna sagatave paredzēta Projektu īstenotāju kvalitātes nodrošināšanas plānošanas atbalstam.

[Projekta kvalitātes nodrošināšanas plāna sagatave](#)

8. Informācijas sistēmu dzīves cikli

Vadlīniju mērķis – sniegt priekšlikumus un principus, kā pilnvērtīgi uzsākt un īstenot savu informācijas sistēmu (vai informācijas sistēmu daļu) dzīvesciklu novērtēšanu. Lietošana: novērtēšanas anketa sastāv no vērtēšanas kritēriju apkopojuma atbilstoši informācijas sistēmas dzīves cikla fāzēm.

[Informācijas sistēmu dzīvescikla novērtēšanas vadlīnijas](#); [Informācijas sistēmu dzīvescikla novērtēšanas anketa](#)

9. [Būtisko arhitektūras elementu \(BAE\) pārvaldības vadlīnijas](#)

IKT vadītāju forums

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 3.septembra noteikumiem Nr.759 "Valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības vadītāju foruma nolikums" Ministrija regulāri rīko IKT foruma tikšanās, lai diskutētu par nozares aktualitātēm.

2018. gada 21. februāra IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Izmaiņas valsts iestāžu informācijas ievietošanas internetā kārtībā (Parlamenta un Padomes 2016. gada 26.oktobra Direktīvas (ES) 2016/2102 par publiskā sektora struktūru timekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību).

- Valsts kases pakalpojums "Grāmatvedības uzskaites funkcijas un personālu uzskaites sistēmas nodrošināšana".
- Publiskās pārvaldes informācijas sistēmu konceptuālās arhitektūras aktualizēšana.

2018. gada 18. jūnija IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Informācija par IKT ERAF projektu aktualitātēm.
- IKT pārvaldības jomas politikas plānošanas dokumentu pārskatīšanas plāni 2018.-2019. gados.
- Atklātie – attīstāmie jautājumi "konceptuālās arhitektūras" jaunajā – 2018/2019. g. versijā (diskusija par pievienoto materiālu, kas satur iecerētā dokumenta struktūras priekšlikumu un atklāto/attīstāmo jautājumu sarakstu).

2018. gada 19. oktobra IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Projektu uzraudzības novērojumi.
- Biznesa procesu modelēšanas prakse Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā.
- Jaunā interneta protokola versijas (IP V6) ieviešana.

2018. gada 11. decembra IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Par IKT izmaksu optimizācijas priekšlikumiem.
- Portāla www.latvija.lv attīstības plāni ERAF projekta "Pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības platforma" ietvaros.
- Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) tīkla darbība – pašreizējā situācija un nākotnes perspektīvas.
- Valsts pārvaldes pakalpojumu sistēma - pakalpojumu sniegšana, uzskaitē, pārvaldība un pārveide (redizains).
- Diskusija par valsts pakalpojumu piegādes nākotnes vīziju – oficiālās e-adreSES II kārtas, kontaktu reģistra, kontaktu centra, "vienotās drukas" u.c. idejas; uzticības - piekrišanas paplašinātai datu apstrādei u.c. izaicinājumi.

2019. gada 28. maija IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra attīstība un sniegtie pakalpojumi.
- Ministru kabineta rīkojuma projekts "Datortehnikas iepirkumu organizēšana ministrijās un tās padotības iestādēs".
- Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēmas (VIRSI) attīstība.

2019. gada 26. septembra IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" īstenošanas pārskats un identificētie riski.
- Informācija un diskusija par ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda projektu perspektīvām.

- Specializētās lietojumprogrammatūras programmatūras (informācijas sistēmu) izstrādes un piegādes tehnoloģiju attīstības tendences un informācijas sistēmu gatavība mākoņdatošanas iespēju izmantošanai (programmatūras izstrādātāji) - 1. daļa.
- Specializētās lietojumprogrammatūras programmatūras (informācijas sistēmu) izstrādes un piegādes tehnoloģiju attīstības tendences un informācijas sistēmu gatavība mākoņdatošanas iespēju izmantošanai (programmatūras izstrādātāji) - 2. daļa.

2019. gada 16. decembra IKT foruma darba kārtība un izskatītie jautājumi:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretāra vietnieka IKT jautājumos uzruna.
- Vai valsts pārvaldē tiek noteikta vienota IKT infrastruktūras pārvaldība, lai nodrošinātu tās efektīvu izmantošanu.
- SAM 2.2.1. projektu īstenošanas izaicinājumi un IKT pārvaldības reforma.

E-pasts jautājumiem, komentāriem vai priekšlikumiem – iktarhitektura@varam.gov.lv !

<https://www.varam.gov.lv/lv/valsts-ikt-arhitektura>